

MBZ-1601100102010300 Seat No. _____

M. A. (Sem. I) (CBCS) Examination

December – 2016

Sanskrit : CCT-03

(Darsana)

(New Course)

(१) तर्कसंग्रहः

(२) वेदान्तसारः

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- १ नीचेनाभांथी कोष्ठपश्च बे स्पष्ट रीते सभज्ञवो : १४
- 1 Explain clearly any **two** of the following : 14
- (१) सर्वव्यवहारहेतुः बुद्धिः ज्ञानम् ।
- (२) असाधारणं कारणं करणम् ।
- (३) आप्तवाक्यं शब्दः ।
- (४) नित्यसम्बन्धः समवायः ।
- २ नीचेनाभांथी कोष्ठपश्च बे गद्यखंडोनी आवश्यक नोधे साथे अनुवाद करो : १४
- 2 Translate with necessary notes any **two** passages of the 14
- following :
- (१) अधिकारी तु विधिवदधीतवेदवेदाङ्गत्वेनापाततोऽधिगताखिलवेदार्थोऽस्मिन् जन्मनि जन्मान्तरे वा काम्यनिषिद्धवर्जनपुरःसरं नित्यनैमित्तिकप्रायश्चित्तोपासनानुष्ठानेन निर्गतनिखिलकल्मषतया नितान्तनिर्मलस्वान्तः साधनचतुष्टयसम्पन्नः प्रमाता ।
- (२) असर्पभूतायां रज्जौ सर्पारोपवद्वस्तुन्यवस्त्वारोपोऽध्यारोपः । वस्तु सच्चिदानन्दानन्ताद्वयं ब्रह्म । अज्ञानादिसकलजडसमूहोऽवस्तु । अज्ञानं तु सदसद्भ्यामनिर्वचनीयं त्रिगुणात्मकं ज्ञानविरोधि भावरूपं यत्किञ्चिदिति वदन्त्यहमज्ञ इत्याद्यनुभवात् देवात्मशक्तिं स्वगुणैर्निगूढान् इत्यादि श्रुतेश्च ।
- (३) अथ महावाक्यार्थो वर्ण्यते । इदं “तत्त्वमसि” इति वाक्यं सम्बन्धत्रयेणाखण्डार्थबोधकं भवति । सम्बन्धत्रयं नाम पदयोः सामानाधिकरण्यं पदार्थयोः विशेषणविशेष्यभावः प्रत्यगात्मलक्षणयोः लक्ष्यलक्षणभावश्चेति ।
- (४) प्राणो नाम प्राग्गमनवान्नासाग्रस्थानवर्ती । अपानो नामावाग्गमनवान्याट्वादि-स्थानवर्ती । व्यानो नाम विष्वग्गमनवानखिलशरीरवर्ती । उदानो नाम कण्ठस्थानीय ऊर्ध्वगमनवानुत्क्रमणवायुः । समानो नाम शरीरमध्यगता-शितपीतान्नादिसमीकरणकरः ।

૩ અન્નભદ્રે નિરૂપેલા સાત પદાર્થો સવિસ્તર ચર્ચો. ૧૪

૩ Discuss the 'સપ્તપદાર્થાઃ' according to અન્નભદ્ર. 14

અથવા/OR

૩ હેત્વાભાસ એટલે શું ? તેના પ્રકારોને ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. ૧૪

૩ What is હેત્વાભાસ ? Explain its types with illustrations. 14

૪ શાંકરવેદાન્તની પરંપરાનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

4 Evaluate the tradition of શાંકરવેદાન્ત. 14

અથવા/OR

૪ વેદાંતસારમાં નિરૂપિત કર્મમીમાંસા સવિસ્તર સમજાવો. ૧૪

4 Explain in detail the કર્મમીમાંસા narrated in વેદાન્તસાર. 14

૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

5 Write short notes on any **two** of the following : 14

(૧) અભાવચતુર્વિધઃ ।

(૨) ત્રિવિધં લિંગમ્ ।

(૩) સાધનચતુષ્ટયમ્ ।

(૪) અજ્ઞાનસ્ય આવરણ-વિક્ષેપશક્તિદ્વયી ।